

INLEIDING

Vogels zijn warmbloedige dieren met veren en vleugels. Daarmee kunnen ze meestal vliegen (maar pinguïns en struisvogels kunnen dat niet). Ze leggen eieren om nakomelingen te produceren. Ze kunnen zingen, zijn levendig, kleurrijk.

Er zijn heel veel verschillende vogels verdeeld over bijna 10.000 soorten. Globaal zijn ze in te delen in twee groepen: de struisvogelachtigen en de overige vogels. Hieronder vallen onder andere de volgende vogelsoorten: pinguïns, eendvogels, duiven, hoendervogels, kraanvogelachtige, papegaaiachtige, roofvogels, uilen, spechtvogels en de zangvogels.

Ook worden de vogels ingedeeld naar de voeding die ze eten, bijvoorbeeld insectenetters, zaadeters, vleeseters, vruchteneters enz.

Vogels kunnen sterk van elkaar verschillen, maar allemaal worden ze geboren met vleugels en dons. Het dons maakt als vogels ouder worden plaats voor donsveren (warme, isolerende onderlaag) en dekveren. Veren gaan niet een volledig vogelleven mee, maar vallen regelmatig uit en worden dan vervangen. Dit heet 'ruien' en vindt meestal in de herfst plaats.

De snavel van een vogel vertelt veel over de leefwijze. Zo hebben zaadeters een kegelvormige snavel en roofvogels een haakvormige snavel. Eenden hebben een zeefsnavel om het voedsel uit het water te kunnen filteren. Net als de snavel vertellen ook de poten veel over een vogel. Eenden hebben echte zwempoten met brede zwemvliezen, terwijl vogels die veel op stokken zitten poten hebben waarvan de tenen om de stok heen krullen.

Veel vogels "zingen". Ze maken geen geluid met het strottenhoofd zoals mensen, maar met behulp van trillende lippen en membranen in de zogenaamde syrinx dat uniek is voor vogels. Een bijzondere vogel is de papegaaï. Dit zijn intelligente vogels die wel 70 jaar oud kunnen worden. Als gemakkelijk houdbare vogelsoorten worden genoemd: de kanarie, zebra-vink, agapronis en de grasparkiet. De grootste, zwaarste en snelste loopvogel is de struisvogel, die wel 2,5 meter groot kan worden. De kleinste vogels zijn de kolibries. Sommige soorten hiervan wegen slechts enkele grammen en kunnen in de lucht blijven stilhangen door heel snel met de vleugels te slaan.

GEDRAG

Socialisatie (gewenning aan omgang met mensen) kan worden vergeleken met het opvoeden van een kind. Duidelijkheid en consequent zijn is van belang. De gemakkelijk houdbare vogelsoorten stellen niet veel (extra) eisen aan socialisatie.

Een (post)duif of een roofvogel heeft daarentegen meer aandacht nodig. Een papegaaï is een zeer sociaal ingesteld en intelligent dier en heeft heel veel aandacht nodig. Veel vogels kunnen handtam gemaakt worden. Door dit rustig aan op te bouwen, kan in veel gevallen een vogel zo tam worden dat hij uit de hand komt eten. Sommige vogelsoorten komen ook wel eens bij huisgenoten op schouders of op het hoofd zitten. Een vrouwtjesvogel heet een 'pop' en als ze vruchtbaar is, is ze 'broeds'.

pag. 1/3

VOEDING

De voeding van een vogel luistert heel nauw. Niet alleen moet de juiste soort voeding worden gegeven zoals granen en zaden, vlees, vruchten of insecten, maar ook moet er niet te eenzijdig worden gevoerd. Bij papegaaien die alleen zaden krijgen ontstaan vitaminetekorten. Ze worden dan ziek en gaan uiteindelijk dood. Ook kan een vogel geen dag zonder eten. Dit komt door de hoge stofwisseling die ze hebben.

Omdat er zoveel vogelsoorten zijn, kan het beste specifiek advies worden gevraagd aan de winkel of bij de kweker. Voor vogels, zoals de kanarie, zebra-vink, dwergpapegaai en grasparkiet eten voornamelijk zaden zijn in de dierenspeciaalzaak speciale zaadmengsels te koop. Vogels ontdoppen het zaad en eten het binnenste op. Door in het bakje te blazen zie je hoeveel zaden er nog in zitten. Vogels hebben iedere dag ook krachtvoer nodig. Als ze jongen hebben, moeten ze over opfokvoer kunnen beschikken. Naast zaad en krachtvoer moet in de kooi ook wat grit en maagkiesel aanwezig zijn. Dat is onder andere nodig voor de botgroei en een goede werking van de maag. Veel vogels vinden groenvoer erg lekker en hier zitten belangrijke vitaminen in. Zitten de vogels in een volière, laat dan nooit voedsel achter op de voedertafel. Dit trekt ongedierte zoals muizen aan. Alle vogels moeten altijd vers water ter beschikking hebben om te drinken.

VERZORGING

Huisvesting

Vogels worden in een kooi gehouden. De kooi moet op tochtvrije plek en nooit in de volle zon staan. De ruimte tussen de tralies mag niet te groot zijn. Sommige vogels klauteren graag (bijv. parkieten, papegaaien) en dan behoren naast horizontale spijlen een ladder tot de uitrusting van een vogelkooi. Voor zangvogels kunnen kooien met verticale spijlen worden gebruikt.

De bodembedekking in een kooi is afhankelijk van de soort vogel en kan bestaan uit schelpenzand of scherp metselzand. De bodembedekking moet iedere twee weken worden verversd. Als de kooi te weinig wordt verschoond ontstaan er risico's op darminfecties. Zorg voor voldoende zitgelegenheid. In een kooi moeten minimaal twee ronde zitstokken zijn. De stokken moeten zo dik zijn dat de teentjes van de vogel de zitstok bijna kunnen omvatten. Voor kleine vogeltjes mag de tralieafstand niet te groot zijn.

Als een vogel redelijk tam is, kan hij eventueel vrij in de kamer rondvliegen, dat brengt alleen wel een zeker risico met zich mee. Zorg ervoor dat de vogel veel hoge plekken heeft om te landen en dat de kamer goed is afgesloten. Doe de gordijnen dicht om te voorkomen dat de vogel tegen de ramen opvliegt. Pas op met eventuele giftige kamerplanten en met de aanwezigheid van andere huisdieren, zoals katten. Laat de vogel tijdens het vliegen nooit alleen. Als u de vogel moet vangen, kan dat het beste als alles verduisterd is. Veel vogels zien in het donker niet veel. Speelgoed mag natuurlijk niet ontbreken in de kooi. Verveling kan gedragsproblemen veroorzaken, zoals verenpikken. Vogels kunnen op jonge leeftijd aan speelgoed wennen, er is veel keuze in de dierenspeciaalzaak zoals een belletje, trapje, spiegeltje, klimtouwen en een paar houten wasknijpers. Kromsnavelletjes spelen ook graag met lege toiletrolletjes en houten garenklosjes.

Volière

Vogels worden ook wel buiten in een grote kooi, de zogenaamde volière, gehouden. In een volière kunnen verschillende dikke en dunne stokken, takken of twijgen worden aangebracht. Ze zijn geschikt voor onder andere kanaries, zebra's en grasparkieten. Wel is het belangrijk dat er een tochtvrij nachthok aanwezig is. De vogels moeten droog en uit de wind kunnen slapen. Zitstokken mogen niet van ijzer zijn omdat de vogels in de winter met de poten daaraan vast kunnen vriezen. Denk bij het schoonmaken niet alleen aan de bodem, maar ook aan de stokken. Die kunnen ook vies worden.

Als de dagen kouder worden in de herfst, winter maar soms ook het voorjaar, hebben vogels meer energie nodig om hun lichaamstemperatuur op peil te houden. Vorstvrij drinkwater moet altijd beschikbaar zijn. Als men er suiker of honing door doet, krijgt de vogel extra calorieën binnen en bevriest het water niet zo snel. Welke maatregelen er precies moeten worden genomen hangt af van de vogelsoorten en het seizoen.

De meeste vogelsoorten vinden het fijn om in bad te gaan. Geef de vogel daarom ook een badje, waarvan het water dagelijks wordt verschoond. Wilt u geen waterbadje in de kooi, zorg er dan op een andere manier voor dat een vogel minimaal twee keer per week een bad kan nemen.

TIPS EN WEETJES IN HET KORT:

Vogels kun je ook wel eens los te laten vliegen in de kamer. Doe dan de gordijnen dicht zodat ze er niet tegenaan kunnen vliegen.

Voor de nodige afwisseling zijn er ook leuke speeltjes voor vogels in de dierenspeciaalzaak te koop.

